

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Idee kultury krajów nordyckich		8.0.12176	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Instytut Skandynawistyki i Fennistyki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Skandynawistyka	forma	stacjonarne
		moduł	Podstawowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
Mariusz Jakimowicz; prof. UG, dr hab. Hieronim Chojnacki			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		5	
Konwersatorium		30 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		20 godzin - przygotowanie do zajęć;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - czytanie tekstów;	
Liczba godzin		45 godzin - przygotowanie do egzaminu.	
Konwersatorium: 30 godz.		Razem: 125 godzin = 5 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		- duński - szwedzki - norweski - polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją - Dyskusja - Praca w grupach - Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		egzamin ustny	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Egzamin: student jest zobowiązany do zdania egzaminu ustnego, wykazując się znajomością treści wykładów oraz lektur (patrz: Treści programowe oraz Lista lektur obowiązkowych i uzupełniających).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	dyskusja	egzamin ustny	praca w grupach
	Wiedza		
K_W01	x	x	
K_W03	x	x	
K_W07	x	x	
K_W10		x	
K_W11		x	
	Umiejętności		
K_U01	x		x
K_U02	x		x
K_U06	x		x
K_U09	x		x
K_U11	x		x
	Kompetencje społeczne		
K_K01	x	x	x
K_K06	x	x	x

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Celem kursu jest poznanie istoty kultury krajów nordyckich, analiza i badanie kształtowania się i rozwoju idei (m.in. domu, ciała, rodziny, relacji wobec natury) w celu objaśnienia genezy obecnego kształtu kultur poszczególnych krajów.

Duży nacisk położony jest na objaśnienie roli kultury w procesach konstruowania tożsamości narodowych w poszczególnych krajach nordyckich, roli stereotypu, mitu i narracji narodowych.

Celem kursu jest także praktyczne wykorzystanie umiejętności analitycznych i metodologicznych (m.in. psychoanaliza, dekonstrukcjonizm, postkolonializm) jako narzędzia interpretacji kultury.

Ważnym elementem kursu jest także zastosowanie kontekstu filozoficznego, antropologicznego oraz kontekstu z zakresu historii sztuki jako elementów poszerzających perspektywę interpretacyjną kształtowania się i ewolucji poszczególnych idei w państwach nordyckich.

Treści programowe

Problematyka wykładu (wybór modyfikowany w toku burzy mózgów na początku zajęć): Przejawy współpracy Skandynawów w dziedzinie mass-medium, kultury, sztuki i nauki. Problemy ekologiczne a współpraca nordycka. Problem europeizmu i bałtyzmu we współpracy nordyckiej w latach ostatnich. Dążenia integracyjne i jego meandry, znaczenie edukacji nieformalnej i stowarzyszeń w modernizacji nowożytnej Północy, kulturowe problemy społeczeństwa dobrobytu, skandynawskie polonica i polonia vs polskie inspiracje Północą i inne. Elementy skandynawskich tradycji kulturowych; analiza i interpretacja wybranych dzieł nordyckiej kultury charakterystyka i porównanie przejawów działalności kulturowej w obrębie terytorium skandynawskiego muzyka nordycka; architektura nordycka; skandynawskie wzornictwo i design; malarstwo i sztuka nordycka innowacyjność w technologii nordyckiej; marka skandynawska; analiza i dyskusja na temat elementów nordyckich tradycji kulturowych, wybranych skandynawskich wynalazków oraz marek; dyskusja na temat wybranych dzieł nordyckiego, muzyki, architektury, sztuki i wzornictwa.

Wykaz literatury

A 1. Literatura wykorzystywana podczas zajęć (obowiązują wskazane fragmenty):

Asbrink, E., Made In Sweden. 60 słów, które stworzyły naród, tłumaczenie, Natalia Kołaczek, Warszawa 2019.

Andrzejewski, P. 1988. Neutralność w polityce zagranicznej Finlandii i Szwecji. Warszawa: PWN.

Booth M., Skandynawski raj. O ludziach prawie idealnych, przekł. Gutowska-Nowak B., Kraków 2015.

Chymkowski, Roman. Pessel, Włodzimierz Karol (red.). 2009. Islandia: wprowadzenie do wiedzy o społeczeństwie i kulturze, Warszawa: Wydawnictwo Trio/Collegium Civitas.

Ciesielski Zenon, Nad pojęciem kultury skandynawskiej, w: Z dziejów Polski i Skandynawii. Rozprawy i studia na dziesięciolecie Instytutu Polsko-Skandynawskiego, pod red. Eugeniusza S. Kruszewskiego i Emila Ashøja, Kopenhaga 1995.

Communicating the North. Media Structures and Images in the Making of the Nordic Region. 2013. Ed. By Jonas Harvard and Peter Stadius, (Farnham) Ashgate, Chapter 2 (Nordic Media systems 1850-1950); Chapter 13 (Constructing a Nordic Community in the Polish Press – Past and Present); Chapter 14 Conclusion: Mediating the Nordic Brand – History Recycled).

Dam Poul i Gaertner Henryk, 2008. Mikołaj Fryderyk Seweryn Grundtvig, Kraków: Wydawnictwo WAM.

- Duczko Władysław, Ruś Wikingów. Historia obecności Skandynawów we wczesnośredniowiecznej Europie Wschodniej, tłumaczyła Natalia Kreczmar, Warszawa 2006.
- Frykman Jonas, Orvar Löfgren, Narodziny człowieka kulturalnego. Kształtowanie się klasy średniej w Szwecji XIX i XX wieku, przeł. Grzegorz Sokół, Warszawa 2007 (cz. I rozdz. 2).
- Fulbrook, M. (red.). 2004. XX wiek (po 1945 roku). Warszawa: Świat Książki.
- Gerner Kristian, Szwecja i Finlandia, Polska i Kresy Wschodnie. Tożsamość narodowa, terytorium i świadomość historyczna, przeł. Maja Chacińska, w: Polska-Szwecja w XX wieku. Wpływy i inspiracje, studia pod redakcją Jana Szymańskiego, Gdańsk 2007.
- Gesteland Richard, Różnice kulturowe a zachowanie w biznesie, Warszawa 2000, s. 256-265.
- Griffiths Tony, Skandynawia. Wojna z trollami, Andrzej Findeisen - A.M.F. Plus Group 2011.
- Hampden-Turner Charles, Trompenaars Alfons, Społeczny indywidualizm Szwedów, w: tychże, Siedem kultur kapitalizmu, Kraków 2006.
- Klinge Matti, Kraje północne (Norden a Europa, Północ, natura, ubóstwo – tło nordyckiej tożsamości, w: tegoż, Fińska tradycja. Eseje o strukturach i tożsamościach Północy, przeł. Jarosław Suchoples, Wrocław 2006.
- Klinge, M., Bałtycki świat. Helsinki: Wydaw. Otava 1998.
- Kingsley P., Duńczycy. Patent na szczęście, przeł. Gładysiek J., Warszawa 2017.
- Lehtonen Juhani U.E., Cechy narodowe Finów, „Czas Kultury” 2008, nr 2.
- Lewandowski Edmund, Pejzaż etniczny Europy, Warszawa 2005, s. 121-126.
- Maciejewski, W. (ed.), The Baltic Sea Region. Cultures, Politics, Societies. Uppsala: The Baltic University Press 2002.
- Nowiak Jolanta, Współpraca nordycka. Wzór dobrej polityki, Poznań 2001.
- Orfali Kristina, Model jawności: społeczeństwo szwedzkie, przeł. Edyta Trojańska, w: Historia życia prywatnego. Tom 5, seria pod redakcją Phillippe Ariès, Georges Duby, Wrocław 2006.
- Piotrowska Ewa, Dzieje myśli szwedzkiej XX wieku. Od narodowego konserwatyzmu do globalizmu, Poznań 2006.
- Piotrowska Ewa, Myśl filozoficzna w Szwecji. Od mistycyzmu do radykalizmu, Poznań 2006., s. 88-119.
- Piotrowski Bernard, Integracja Skandynawii. Od Rady Nordyckiej do wspólnoty europejskiej, Poznań 2006.
- Piotrowski Bernard, Tradycje jedności Skandynawii. Od mitu wikingów do idei nordyckiej, Poznań 2006., s. 60-84.
- Sandberg Nils-Eric, Co poszło źle w Szwecji?, „Frona” 2005, nr 37.
- Sanders Hanne, Vind Ole. Grundtvig - nyckeln till det danska? Av..., Göteborg -Stockholm: Makadam förlag 2003., ss.304 Serie: Centrum för Danmarksstudier (del 1).
- Sillen Bo, Mit szwedzki, przeł. Iwona Moskwa-Tarnowska [w:] Filozofia liberalizmu, pod redakcją Józefa Tarnowskiego, Wydawnictwo Oficyna Liberałów, Warszawa 1993.
- Strid Steve i Andreasson Claes, Manifest Wikingów, przeł. Monika Raulinajtys, Gliwice 2008.
- Szelągowska Grażyna, Idea zjednoczonej Północy w skandynawskim ruchu studenckim I połowy XIX wieku, Warszawa 1992.
- Szelągowska Grażyna, Poddany i obywatel. Stowarzyszenia społeczne w Danii w dobie transformacji ustrojowej w XIX wieku, Warszawa 2002., s. 169-194.
- Tazbir Janusz, Sarmacki stereotyp Szweda, „Mówią wieki” 1995.
- Tubylewicz K., Moralisci. Jak Szwedzi uczą się na błędach i inne historie, Warszawa 2017.
- Witoszek N., Najlepszy kraj na świecie, przeł. M. Kalinowski, Wołowiec 2017.
- W poszukiwaniu tożsamości skandynawskiej i polskiej, red. Hieronim Chojnacki, Gdańsk 2012.
- Zaremba Maciej, Tryumf wielkiej wspólnoty, przeł. Joanna Szczepanowska, „Res Publica” 1989, nr 8 (numer monograficzny: „Szwecja – szczęśliwa prowincja?”).
- Zaremba Maciej, Polski hydraulik i inne opowieści ze Szwecji, Wołowiec 2008.
- Zaremba M., Higieniści. Z dziejów eugeniki, Wołowiec 2014.
- Znamierowska-Prüfferowa Maria, Przyczynek do znajomości ludoznawstwa w Skandynawii, Danii i Finlandii, „Lud”, t. 43.
- Żmuda-Trzebiatowska M., Folkhemmet – czyli wspólny, dobry dom – w szwedzkich narracjach literackich o dzieciństwie, Poznań 2017.
- Inne – samodzielnie i wspólnie odkrywane najbardziej wartościowe źródła książkowe i internetowe.
- Materiały multimedialne - prezentowane i analizowane na zajęciach (lista aktualizowana przez prowadzącego kurs dla każdej edycji studiów).

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W03, K_W07, K_W10, K_W11 K_U01, K_U02, K_U06, K_U09, K_U11 K_K01, K_K06	K_W01, K_W03, K_W07, K_W10, K_W11 Student: <ul style="list-style-type: none"> • zna na poziomie zaawansowanym terminologię z zakresu historii idei antropologii kultury – w języku polskim i w jednym z języków nordyckich (K_W01) • zna w pogłębionym stopniu teorie, metodologie i narzędzia opisu związane z kształtowaniem się kultury krajów nordyckich (K_W03), • zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody analizy i interpretacji (np. postkolonializm) oraz oceny nordyckich stereotypów i narracji narodowych (K_W07), • zna instytucje kultury oraz orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym regionu nordyckiego (K_W10), • zna zróżnicowanie etniczne i religijne regionu nordyckiego (K_W11).
	Umiejętności

K_U01, K_U02, K_U06, K_U09, K_U11

Student:

- potrafi wyszukiwać i analizować informacje w języku polskim i w jednym z języków nordyckich – w odniesieniu do kultury i tożsamości narodowych mieszkańców krajów nordyckich (K_U01),
- potrafi wykonać badania przy pomocy różnych narzędzi metodologicznych m.in. psychoanaliza, dekonstrukcjonizm, postkolonializm (K_U02),
- przygotowuje prezentacje na temat kultur nordyckich i ich wytworów w różnych formach i w różnych mediach (powerpoint, krótkie filmy (K_U06),
- posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim (K_U09),
- przygotowuje prezentacje i projekty grupowe na tematy związane z przedmiotem, również z wykorzystaniem języków nordyckich (K_U11).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K06

Student:

- jest gotów do działań w dziedzinie kultury, z wykorzystaniem wzorców nordyckich (K_K01),
- jest gotów do popularyzowania modelu nordyckiego pluralizmu i tolerancji wobec wielokulturowości (K_K06).

Kontakt

mariusz.jakimowicz@ug.edu.pl